

ড. মুনীর উদ্দিন আহমদ

বাড়তি ওজন হতে পারে মরণযাতী

লোক নিয়োগের জন্য স্বাভাবিক ওজনের যুবক-যুবতী পাছেন না। স্থূলতার কারণে অধিকার্ণ প্রাথী প্রাথিক বাছাই পর্বেই বাদ পড়ে যাচ্ছে। অবস্থাণ্টে আর্ডিগিল ও জেনারেলেদের সমষ্টিয়ে পঠিত এক কমিশন কর্তৃক পরিচালিত সমীক্ষায় দেখা গেছে, ১৭ থেকে ২৪ বছর বয়সী ৭৫ শতাংশ যুবক-যুবতী প্রতিরক্ষা বাহিনীতে যোগ দেয়ার প্রস্তাৱ ইচ্ছা প্রদর্শন কৰা সম্ভবে স্থূলতার কারণে আয়োজ হয়ে পড়েছে। যুক্তবাস্তু পৰিৱেশৰ ভাগ ক্ষেত্ৰে ইচ্ছুল পৰীক্ষায় পাস কৰতে না পাৰা বা ক্ৰিমিনাল রেকৰ্ড খাকাৰ কাৰণে অসংখ্য তরুণ-তৰুণী প্রতিৱেক্ষণ বাহিনীতে যোগ দিতে পাৰে না। শৰীৱেৰ আভাবিক ওজন প্রতিৱেক্ষণ বাহিনীতে যোগ দেয়াৰ ক্ষেত্ৰে সুখী সমস্যা হিসেবে দেখা দিচ্ছে ইন্দোনেশী। যুক্তবাস্তু গত ৩০ বছরে শিশুদেৱ স্থূলতা তিনি গুণ বেড়ে গেছে। প্রতি তিনিনেৰ মধ্যে একজন স্থূলকাষ্য প্রতি সামে সেনা প্রতিৱেক্ষণ বাহিনীতে যোগ দেয়াৰ পূৰ্বশত হিসেবে শাৰীৱিক ওজনেৰ পৰীক্ষায় ফেল কৰে যাচ্ছে। এ তো গেল জাতীয় নিরাপত্তাৰ ক্ষেত্ৰে স্থূলতাৰ বিৰুণ প্ৰভাৱ।

এবাৰ দেখা যাক, স্থূলতা স্বাস্থ্য সমস্যা হিসেবে বিশ্বব্যাপী কী ধৰনেৰ বিপৰ্যায় সৃষ্টি কৰছে বা কৰতে পাৰে। যুক্তবাস্তু মৃটিয়ে যাওয়াসংকোচ স্বাস্থ্য সমস্যা মোকাবেলায় ২০০৩ সালে ১১৭ বিলিয়ন ডলাৰ ব্যয় কৰা হয়। প্রতিবছৰ আমেৰিকানৰ খাবাৰ নিয়জন ও ওজন কমাবেৰ প্ৰেছেন ১৫০ বিলিয়ন ডলাৰ খৰচ কৰে। আচুৰ চাৰি ও চিনিসংজূল খাবাৰ মেলে শৰীৱেৰ ওজন বেড়ে যাব। বাড়তি ওজন শৰীৱেৰ জন্য কোমল কোৱেই ভালো নয়। পশ্চিমা বিশ্বে কান্ডি, আইসক্ৰিম, প্রচুৰ চিনিসংজূল খাবাৰ, কোগল পানীয় পান, তেল ও চাৰ্বিসংজূল খাবাৰ যাওয়াৰ কাৰণে সামুদ্ৰিক বিশেষ কৰে অস্থাবৰুদ্ধদেৱ ওজন বৃদ্ধি এক জাতীয় সমস্যা হিসেবে আৰিভৃত হয়েছে। শৰীৱেৰ মাত্ৰাতিৰিক্ত ওজনেৰ সামে হৃদযোগ, উচ্চ রক্তচাপ, ডায়াবেটিস, আপ্রিউটিস-জাতীয় বহু রোগেৰ গভীৰ সম্পর্ক রয়েছে। এসব ভয়ালকে মৰণযাতী রোগেৰ কথা ভেবে স্বাস্থ্য বিশেষজ্ঞৰা স্থূলকাষ্য মোকদ্দেৱ ওজন কমাবেৰ মাত্ৰায় নিয়ে আসাৰ পৰামৰ্শ দিয়ে থাকেন। অতিৰিক্ত চাৰি ও ক্যালৰি সম্মুখ খাবাৰ শৰীৱেৰ জন্য মারাৰাক বিপৰ্যায় তেকে আনতে পাৰে। কল্টেৱল এক সুপুৰিচিত লিপিদ। স্থূলকাষ্য লোকদেৱ শৰীৱেৰ শিৱা-উপশিৱাৰ অভাসৱৰীণ দেয়ালো কোলেষ্টেৱল, লিপিদ বা চাৰি জাতীয় দ্রুবাৰ এবং লাইপোফেইজ পুৰুভৃত হওয়াৰ কাৰণে শিৱা সেটাৰ হয়ে যাব। এবং সম্পত্তসাৱণ-সংকোচন ক্ষমতা বিলুপ্ত হয়। ফলে উচ্চ রক্তচাপ, স্ট্ৰেক ও হৃদযোগে আক্ৰস্ত হওয়াৰ বুৰ্কি বহু গুণে বেড়ে যাব।

শৰীৱেৰ ওজন বাড়াৰ পেছনে বিভিন্ন ধৰনেৰ কোমল পানীয়তে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা থাকে। কোমল পানীয়তে আচুৰ পৰিমাণে চিনি, ব্যবহাৰ কৰা হয়। ৩৫৫ শিলিলিটাৰ কোমল পানীয়তে ৯ টেবিল চাপাচ পৰিশোধিত চিনি থাকে। ৩৫৫ শিলিলিটাৰ আপকোলায় থাকে ৩৫ চা চামচ চিনি। সবচেয়ে দুক্তিস্বার কাৰণ হল— দাগ কমাবেৰ জন্য ১৯৮০ সাল থেকে কোমল পানীয়তে চিনিৰ পৰিবৰ্তে উচ্চমাত্ৰাৰ ফুলটোজ কৰ্মসূৱাপ ব্যবহাৰ কৰা হচ্ছে। এ সিৱাপেৰ জন্য যে শব্দ ব্যবহাৰ কৰা হয় তা আমে জেনোটিকালি মিডিলাইড ফুল বা পৰিবৰ্তিত প্ৰজনন শব্দ থেকে। কোমল পানীয়তে উচ্চমাত্ৰাৰ মিনিৰ মানবকাৰণৰ কাৰণে বিশেষ মৌলিক পৰিবেশ-

ডায়াবেটিস, স্ট্ৰেক, হৃদযোগ ও ক্যাপ্সারেৰ মতো মৰণযাতী রোগেৰ ব্যাপকতাৰ কাৰণে মানুষৰ গড় আয়ু পাঁচ বছৰ কমে যাবে। কোন কোন দেশে শৈশবকালীন স্থূলতাৰ কাৰণে এইই মধ্যে গড় আয়ু চার থেকে নয় সামে কমে গেছে। বিশ্বব্যাপী স্থূলতাৰ কাৰণে লাখ লাখ শিশু বা তরুণ-তৰুণী ক্যাম্পাস, ডায়াবেটিস, স্ট্ৰেক, অস্টিওপ্রাইটিস ও হৃদযোগেৰ মতো মৰণযাতী রোগে আক্ৰস্ত হচ্ছে এবং মাৰা যাচ্ছে।

স্থূলতা বা শৰীৱেৰ বাড়তি ওজন অসংখ্য মৰণযাতী রোগেৰ উৎপত্তিৰ কাৰণ বলে আমাৰে সতৰ্ক হতে হবে এবং জনসচেতনতা বাড়াতে হবে। আমাৰা সচেতন হলে স্থূলতা থেকে রক্ষা পাওয়া এবং শৰীৱেৰ বাড়তি ওজন হেঁচে কেলা কষ্টসাধ্য ব্যাপার নয়। প্ৰিয় পাঠক, আপনাৰ শৰীৱে যদি বাড়তি ওজন থাকে, তবে দেৱি না কৰে আজইই ত্ৰুটি প্ৰাপ্ত কৰন ওজন কমিয়ে আনতে। কীভাৱে? ওজন কমাবেন? আসুন একটি আলেচাৰ কৰি। এক, চিনি বা ফুলকটোজ কৰ্মসূৱাপ থাবাৰ পৰিহাৰ কৰন। দুই, আপনাৰ শিশু যদি স্থূলকাষ্য হয়, তাকে চিনি বা ফুলকটোজ কৰ্মসূৱাপ ফলমূল ও ফলেৱ রস কম খেতে দিন। তিনি চিনি বা কৰ্মসূৱাপসমূক কোমল পানীয়তে প্ৰাপ্ত ক্যালৰিৰ থাকে। শৰীৱেৰ বাড়তি ওজন থাকলে কোমল পানীয় ব্যাপকতাৰ কৰন। চিনি বা ফুলকটোজ কৰ্মসূৱাপ ছাড়াও কোলা-জাতীয় পানীয়তাৰ বহু ফতিকৰ উগাদান থাকে। চাৰি, শিশুৰ ক্যাপ্তি, চৰকেট আইসক্ৰিম ও আচুৰ চিনিসংজূল পানীয় বেশি পছন্দ কৰে। আপনাৰ শিশুৰ স্বাস্থ্যহোৱাৰ কথা বিচেনা কৰে এসব খাবাৰ শিশুদেৱ প্ৰাপ্তিৰ সতৰ্ক ও সচেতন হৈন। কথাগুলো ব্যক্তিদেৱ জন্যও প্ৰযোজ্য। পাঁচ, আচুৰ ক্যাপ্ত ও ফাস্টফুল শৰীৱেৰ ওজন বাড়ায়। কাৰণ এসব খাবাৰে আচুৰ তেল বা চাৰি থাকে। এসব খাবাৰ বৰ্জন কৰন বা পৰিচিত থাম। ছয়, আলগ জীৱনযাপন স্বাস্থ্যেৰ জন্য স্বতিৰিক্ত। তাই নিয়মিত ব্যায়াম বা কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰতে হবে। সাত, পৰিচিত কাৰোবৰাইটেটে, প্ৰোটিন, লিপিড, ডিটার্মিন, ধনিজ পদাৰ্থ, বিশুদ্ধ পানীয়, আংশৱৰীয় খাবাৰ স্বাস্থ্যকৰ খাবাৰেৰ অস্তৰ্জুক। উচ্চিতিৰ খাবাৰেৰ মধ্যে শাকসবজি, ফলমূলেৱ আধিক্যেৰ খাবাৰ শাকসবজি থাকা বাহ্যিকীয়। শাকসবজি, ফলমূল, আংশৱৰীয় সুষম খাবাৰ শৰীৱেৰ ওজন, রক্তচাপ, হৃদযোগ, স্ট্ৰেক, ডায়াবেটিস, কোলেষ্টেৱল নিয়ন্ত্ৰণে সহায়ক ভূমিকা পালন কৰে। আট, বিশে-শানি বা পিভিল অনুষ্ঠানে পৰিৰেখিত তেল, চাৰি, বিশুদ্ধ খাবাৰে একান্তই পৰিহাৰ কৰতে না পাৱলে অস্থ যাওয়াৰ চেষ্টা কৰন। এসব অনুষ্ঠানে পৰিৰেখিত অধিকাৰ্ণ খাবাৰ ব্যক্তিদেৱ জন্য স্বাস্থ্যস্বীকৃত নয়। নয়, লোভ সংৰোপণ কৰতে পাৱলে বহু স্বাস্থ্য সমস্যা দূৰ হয়ে যাব। বলা হয়, যাৰ জিহ্বা সংহত, তাৰ স্বাস্থ্য সুস্থানত।

তাই আপনি ও আপনাৰ পৰিবাৰেৰ সব সদস্যেৰ জন্য একটি স্বাস্থ্যসমত খাদ্যাভ্যাস গড়ে স্থূলন এবং সুস্থ থাবুন। শৰীৱেৰ সঠিক ওজন ও সুস্থ স্বাস্থ্য আমাৰে জীৱনে শুধু আনন্দই বয়ে আনে না, সুস্থ আমাৰে উপাধাৰ দেয়ে ভাফুৰত বৰ্ষাচালনা, উৎসাহ-উদ্বীপনা, শক্তি— যা আগন্তৰ জীৱনে বয়ে আনে কাঙ্ক্ষিত সামল্লা। তাই আসুন, আসুন সবাবি সুস্থ-স্বাস্থ থাকতে সচেষ্ট হই।

ড. মুনীরউদ্দিন আহমদ: অধ্যাপক, ফাৰ্মেসি, অ্যুফেদ, চাৰি; প্ৰো-ডিসি, ইন্ডেন্স বিশ্ববিদ্যালয়।